

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SOSNOWCU**

**STAN SANITARNY
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
MIASTA SOSNOWIEC**

w 2006 roku

LUTY 2007

SPIS TREŚCI

I. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ SOSNOWCA

1. Choroby zakaźne.....	7
1.1 Choroby o etiologii wirusowej.....	9
1.1.1. Różyczka.....	10
1.1.2. Ospa wietrzna.....	11
1.1.3. Nagminne zapalenie przyusznic.....	11
1.1.4. Odra.....	11
1.1.5. Wirusowe zapalenia wątroby.....	12
1.1.6. Grypa.....	13
1.1.7. Inne infekcje wirusowe.....	14
1.2 Choroby o etiologii bakteryjnej.....	14
1.2.1. Borelioza.....	14
1.2.2. Płonica.....	14
1.2.3. Krztusiec.....	15
1.2.4. Gruźlica.....	15
1.3 Duże ogniska epidemiczne.....	16
1.4 Choroba meningokokowa.....	17
1.5 Pokąsania.....	17
2. Szczepienia ochronne.....	17
3. Ocena stanu sanitarnego placówek lecznictwa zamkniętego.....	18
4. Bioterroryzm.....	21

II. OCENA W ZAKRESIE ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Stan sanitarny obiektów produkcji i obrotu żywnością.....	23
1.1. Zakłady produkcji żywności.....	25
1.2. Obiekty obrotu żywnością.....	26
1.3. Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym.....	27
1.4. Zakłady żywienia zbiorowego.....	27
1.5. Mała gastronomia.....	28
2. Akcje.....	29
3. Ocena transportu żywności.....	29
4. Współpraca z innymi służbami kontroli.....	29

5.	Nadzór nad importem / eksportem.....	30
6.	Jakość spożywcza środków spożywczych.....	30
6.1.	Jakość spożywcza środków spożywczych krajowych.....	30
6.2.	Jakość spożywcza środków spożywczych importowanych.....	32
7.	Nadzór nad wyrobami mającymi kontakt z żywnością oraz kosmetykami.....	32
8.	Interwencje.....	33
9.	Wnioski końcowe.....	34
III. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO		
1.	Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia.....	36
2.	Wody powierzchniowe wykorzystywane do kąpieli i rekreacji.....	39
3.	Baseny.....	39
4.	Ochrona powietrza atmosferycznego.....	40
5.	Obiekty użyteczności publicznej.....	40
6.	Interwencje.....	42
IV. OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA		
1.	Ocena stanu technicznego placówek oświatowo – wychowawczych.....	44
2.	Ocena mebli szkolnych i przedszkolnych.....	45
3.	Higieniczna ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.....	46
4.	Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi.....	47
5.	Dożywianie dzieci i młodzieży.....	47
6.	Opieka zdrowotna nad uczniami.....	48
7.	Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.....	49
8.	Szkolnictwo wyższe.....	50
9.	Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży.....	51
V.	WARUNKI PRACY W ZAKŁADACH NA TERENIE SOSNOWCA.....	52
VI.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.....	64

VII. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA W 2006 ROKU

1.	„ Radosny Uśmiech – Radosna Przyszłość ”.....	73
2.	„ Wolność Oddechu – Zapobiegaj Astmie ”.....	73
3.	„ Pierwotna Profilaktyka Wad Cewy Nerwowej ”.....	74
4.	„ Stres Pod Kontrolą ”.....	74
5.	„ Różowa Wstążeczka ”.....	75
6.	„ Profilaktyka WZW typu A w zakładach produkujących ”.....	76
7.	Działania Antynikotynowe.....	76
8.	„ Zapobieganie HIV / AIDS ”.....	77
9.	„ Dni Otwarte Państwowej Inspekcji Sanitarnej ”.....	78

I.
OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
SOSNOWCA

W roku 2006 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sosnowcu prowadziła nadzór nad zwalczaniem chorób zakaźnych poprzez :

- rejestrację zgłoszeń i zachorowań,
- bieżący nadzór nad działalnością zespołów do spraw zakażeń wewnątrzzakładowych,
- ustalanie dróg i źródeł przenoszenia drobnoustrojów .

W 2006 roku dokonywano kontroli sanitarnych w placówkach służby zdrowia mających na celu ocenę poziomu świadczonych usług medycznych, postępowania związanego z przestrzeganiem zasad aseptyki i antyseptyki, postępowania ze sprzętem medycznym, kontrolowaniem procesów sterylizacji .

W przypadku chorób zakaźnych i infekcyjnych, którym można zapobiegać poprzez czynne uodpornienie prowadzono:

- nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych zarówno obowiązujących jak i zalecanych w kalendarzu szczepień;
- działania zmierzające do poprawy wykonawstwa szczepień ochronnych obowiązkowych;
- nadzór nad gospodarką preparatami szczepionkowymi (z uwzględnieniem ich przechowywania, przestrzegania terminów ważności, sposobami utylizacji, przeprowadzaniem wewnętrznych kontroli w punktach szczepień oraz prawidłowym obiegiem dokumentacji związanej ze szczepieniami ochronnymi) .

W 2006 roku pracownicy Sekcji Epidemiologii pełnili całodobowe dyżury telefoniczne podczas, których brali czynny udział we wszystkich zgłaszanych interwencjach w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańcom Sosnowca.

Sosnowiec - zajmujący powierzchnię 91,26 km² zamieszkiwało w 2006 roku 229 989 ludności ogółem .

Analizę sytuacji epidemiologicznej Sosnowca w 2006 roku przeprowadzono w oparciu o zgłoszone do Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu choroby zakaźne .

1. CHOROBY ZAKAŻNE

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1665 zachorowań** na choroby zakaźne , pasożytnicze, zatrucia i pokąsania w tym :

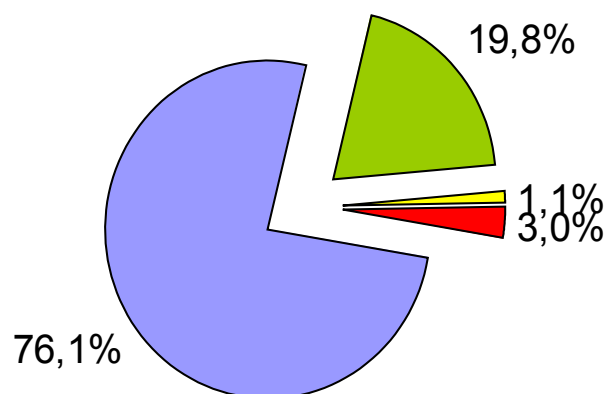
- **43** przypadki salmonellozy
- **4** przypadki inne bakteryjne zakażenia jelitowe
- **130** przypadków wirusowego zakażenia jelitowego
- **77** przypadków biegunki u dzieci do lat 2
- **1** przypadek leptospirozy
- **7** przypadków krztuśca
- **31** przypadków szkarlatyny
- **18** przypadków zapalenia opon mózgowych
- **2** przypadki zapalenia mózgu
- **3** przypadki posocznicy
- **5** przypadków posocznicy bakteryjnej noworodków
- **30** przypadków róży
- **19** przypadków choroby z Lyme
- **30** przypadków pokąsania osób przez zwierzęta
- **513** przypadków ospy wietrznej

- 2 przypadki odry
- 102 przypadki różyczki
- 10 przypadków wirusowego zapalenia wątroby (typ B-9 , C-1)
- 1 przypadek chorób wywołanych przez wirusa HIV
- 31 przypadków nagminnego zapalenia przyusznic
- 15 przypadków mononukleozy zakaźnej
- 12 przypadków grzybicy
- 1 przypadek toksoplazmozy
- 2 przypadki tasiemczycy
- 5 przypadków glistnicy
- 6 przypadków owsicy
- 5 przypadków świerzb
- 9 przypadków zapalenia płuc
- 1 przypadek zatrucia substancjami nie stosowanymi w leczeniu
- 365 przypadków grypy (w tym 62 dzieci 0-14)
- 56 przypadków gruźlicy.

Analiza danych epidemiologicznych w porównaniu z rokiem ubiegłym wskazuje na **nieznaczny spadek** zachorowań na choroby zakaźne na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu .

Ze względu na brak leczenia przyczynowego większość zachorowań na choroby zakaźne stanowią zachorowania o etiologii wirusowej – **76,1 %**.

*PROCENTOWY PODZIAŁ ZAREJESTROWANYCH W 2006 ROKU
ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE NA TERENIE NADZOROWANYM
PRZEZ PPIS W SOSNOWCU*

■ choroby o etiologii wirusowej	■ choroby o etiologii bakteryjnej
■ choroby pasożytnicze	■ inne

1.1 CHOROBY O ETIOLOGII WIRUSOWEJ

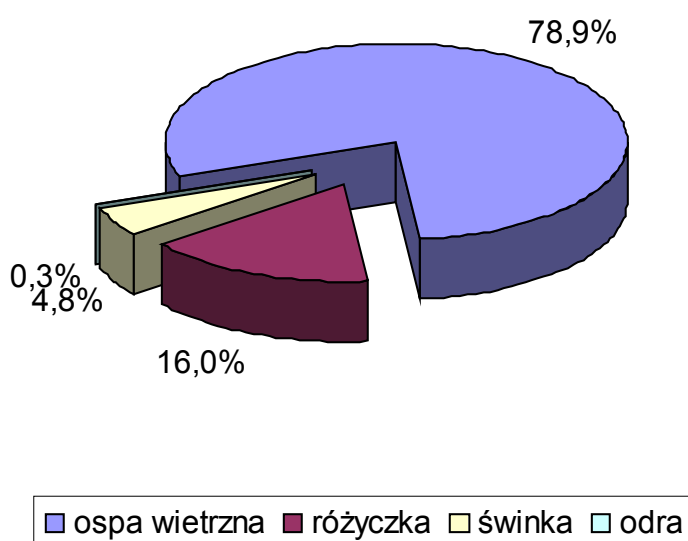
Zarejestrowano **1267** zachorowań na choroby , których przyczyną były wirusy , w tym :

- różyczkę – **104** zachorowań co stanowiło **16 %** chorób wieku dziecięcego ,
- ospę wietrzną – **513** zachorowań co stanowiło **78,9%** chorób wieku dziecięcego ,
- świnkę – **31** zachorowań co stanowiło **4,8 %** chorób wieku dziecięcego ,
- odrę – **2** zachorowania co stanowiło **0,3 %** chorób wieku dziecięcego,

Ponadto :

- grypę – **365** zachorowań , co stanowi **28,8 %** infekcji wirusowych,
- zatrucia pokarmowe wywołane przez wirusy – **213** zachorowań co stanowiło **16,8 %** infekcji wirusowych ,
- WZW – **10** zachorowań co stanowi **0,8 %** infekcji wirusowych.

*PROCENTOWY PODZIAŁ CHORÓB WIEKU DZIECIĘCEGO
ZAREJESTROWANYCH NA TERENIE SOSNOWCA W 2006 ROKU*

1.1.1. Różyczka – jest zazwyczaj łagodną chorobą wirusową wywołaną przez otoczkowy wirus RNA – Rubivirus .

Szerzy się drogą kropelkową poprzez bezpośredni kontakt z chorym lub przedmiotami zanieczyszczonymi krwią , wydzielinami i wydalinami chorego , a także przez łożysko .

Różyczka jest szczególnie niebezpieczną chorobą dla kobiet ciężarnych z uwagi na teratogenne działanie wirusa na płód , u którego może być przyczyną jego wad wrodzonych .

W 2006 roku zarejestrowano na terenie nadzorowanym przez PPIS w Sosnowcu **prawie 3 - krotny wzrost zachorowań na różyczkę.**

1.1.2. Ospa wietrzna – wywoływana przez wirus Varicella – zoster virus stanowi wysoce zakaźną i łatwo rozprzestrzeniającą się chorobę zakaźną wieku dziecięcego .

Wirus ospy wietrznej cechuje latencja przez co ma zdolność do reaktywacji po latach , występując w postaci półpaśca (u osób w stanach obniżonej odporności , z chorobą nowotworową czy w następstwie terapii sterydowej).

Ilość zgłoszonych do PPIS w Sosnowcu przypadków ospy wietrznej w stosunku do ubiegłego roku znacznie spadła .

1.1.3. Nagminne zapalenie przyusznic - choroba wywoływana przez wirus charakteryzująca się obrzękiem i tkliwością ślinianek przyusznych , podżuchwowych , podjęzykowych , która może być przyczyną groźnych powikłań (wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych , niedosłuchu lub utraty słuchu ,, zapalenia jąder lub przydatków) .

Rok 2006 to prawie 5 - krotny spadek zarejestrowanych zachorowań na świnkę .

1.1.4. Odra – zgodnie z obowiązującym w Polsce programem szczepień ochronnych poprzez szczepienia obowiązkowe szczepionkami skojarzonymi , przeciwko odrze ,świnie i różyczce wzrósł odsetek dzieci uodpornionych . Powikłania w przebiegu odry występują często i są to powikłania neurologiczne (podostre , stwardniejące zapalenie mózgu) , zapalenie ucha środkowego , zapalenie płuc , nieżyty jelitowo-żołądkowe. Wrażliwe na odrę są wszystkie osoby , u których wygasła bierna odporność uzyskana od matki , a które nie nabyły odporności po przechorowaniu lub po szczepieniu .

Odporność po przechorowaniu utrzymuje się do końca życia , odporność po szczepieniu jest długotrwała .

W 2006 roku na terenie nadzorowanym przez PPIS w Sosnowcu zarejestrowano **2 przypadki odry** – jeden przypadek u rocznego dziecka , 1 u osoby dorosłej .

1.1.5. Wirusowe zapalenia wątroby – wywoływane są przez hepatotropowe wirusy powodujące stany zapalne wątroby . Różnią się między sobą drogą szerzenia , częstością występowania jak również obrazem klinicznym chorób .

szczególnie ważne ze względu na znaczenie epidemiologiczne

Wirusy HAV , HEV szerzą się drogą pokarmową . Pozostałe , w tym występują po naruszeniu ciągłości tkanek , drogą krwi (parenteralnie) – są nimi zapalenia wątroby typu B , C , B+D . Drogi przenoszenia tych ostatnich typów wirusów związane są głównie z zabiegami medycznymi , kosmetyczno-fryzjerskimi , zabiegami niemedycznymi , często ekspozycją zawodową .

Program zwalczania i zapobiegania wzv typu B realizowany jest poprzez szczepienia obowiązkowe : noworodków , uczniów i studentów szkół medycznych, osób wykonujących zawody medyczne narażonych na zakażenie , osoby z otoczenia chorych i nosicieli HBV, osób dializowanych oraz szczepień zalecanych w ramach profilaktyki przedoperacyjnej .

W wyniku realizacji w/w programu zaobserwowano spadek zachorowań na HBV .

W 2006 roku odnotowano 9 przypadków zakażenia HBV i 1 przypadek HCV .

Ilość odnotowanych zachorowań na WZW utrzymuje się na stałym poziomie.

Zaobserwowano również **wzrost nowowykrytych nosicieli wirusa żółtaczki w liczbie 190 (WZW typ B - 108 , WZW typ C – 82)** .

Nadzorem epidemiologicznym objęto 208 osób (do szczepień zakwalifikowano 156 osób) z kontaktu wirusa żółtaczki typu B, które zostały uprawnione do szczepień ochronnych przeciwko WZW.

Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych objęto nadzorem nowowykrytych nosicieli HCV , osoby dializowane , osoby przewlekłe chore na choroby wątroby .

Sekcja Epidemiologii w 2006r. prowadziła stały nadzór nad Poradnią Hepatologiczną Przychodni Specjalistycznej Nr 9 w Sosnowcu ul.Hallera 5 .

Poradnia ta przyjęła ogółem 2670 pacjentów , w tym :

- **436** nowoprzyjętych ,
- **47** nosicieli HBV ,
- **22** nosicieli HCV ,
- **1** kobietę ciężarną .

W Poradni prowadzony jest punkt szczepień, zatrudnionych jest 2 lekarzy specjalistów, czas oczekiwania pacjenta na wizytę wydłużony /~ 3 miesiące/.

1.1.6. Grypa – w 2006 roku wzmożono nadzór nad zachorowaniami na grypę poprzez poszerzenie listy lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej uczestniczących w programie SENTINEL .

Obecnie w programie uczestniczy 9 lekarzy z terenu Sosnowca , obejmując stałym nadzorem ok. 17138 osób , składając co tygodniowe meldunki i pobierając , w razie potrzeby od pacjentów materiał do badań wirusologicznych .

W 2006 roku stwierdzono wyraźny spadek zachorowań / prawie 8-krotny / w porównaniu z rokiem ubiegłym.

1.1.7. Inne infekcje wirusowe – zatrucia pokarmowe – w trakcie nadzoru epidemicznego w 2006 roku zarejestrowano **213 zachorowań** , których przyczyną były wirusy z grupy : **norowirusów (109)** , **rotawirusów (12)** , **innych (9)** .

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano znaczny wzrost zachorowań wirusowych zakażeń jelitowych na nadzorowanym terenie .

1.2. CHOROBY O ETIOLOGII BAKTERYJNEJ

1.2.1. Borelioza – inaczej zwana Boreliozą z Lyme jest wieloukładową , odzwierzęcą chorobą zakaźną wywołaną przez krętki przenoszone przez kleszcze .

W 2006 roku zarejestrowano **2 krotny wzrost zachorowań** na boreliozę w stosunku do roku ubiegłego .

1.2.2. Płonica (szkarlatyna) – jest ostrą , wysypkową chorobą zakaźną wywoływaną przez paciorkowce grupy A , której obraz kliniczny pozwala na rozpoznanie większości przypadków szkarlatyny .

W przebiegu choroby dochodzić może do powikłań związanych z zapaleniem ucha środkowego, węzłów chłonnych , stawów , nerek oraz mięśnia sercowego .

Źródłem zakażenia może być chory człowiek , ozdrowieniec lub nosiciel , który wydala zarazki .

Drogi szerzenia są bezpośrednie – droga powietrzno-kropelkowa poprzez kontakt z osobą wydalającą zarazki podczas kichania, czy kaszlu lub pośrednie - przez przedmioty i drogę powietrzno-pyłową (żywność , mleko i jego przetwory , jaja) .

Na terenie podlegającym nadzorowi PPIS w Sosnowcu , w **2006 roku zanotowano ponad 2,5 krotny spadek zachorowań na szkarlatynę** w porównaniu z rokiem ubiegłym .

1.2.3. Krztusiec – ostra zakaźna choroba dróg oddechowych dotycząca głównie wieku dziecięcego , objawiająca się szczekającym , napadowym kaszlem z wydzielaniem lepkiej plwociny .

Czynnikiem etiologicznym krztuśca są Gram-ujemne pałeczki Bordetella pertussis o dużej zjadliwości . Choroba szerzy się drogą powietrzno-kropelkową w warunkach rodzinnych i skupiskach dziecięcych . Często w przebiegu choroby obserwuje się wtórne infekcje bakteryjne i powikłania związane z układem nerwowym.

Zachorowania w 2006 roku utrzymywały się na poziomie porównywalnym do poziomu roku 2005.

1.2.4. Gruźlica – zakaźna choroba wywołana przez prątki gruźlicy do której dochodzi poprzez zakażenie drogą inhalacyjną , rzadziej pokarmową . Źródłem zakażenia jest głównie chory prątkujący nie leczony lub chore na gruźlicę bydło .

Zakażenie prątkiem jest najpowszechniej występującym zakażeniem .

Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Sosnowcu w 2006 roku odnotowano **stały rosnący poziom** zachorowań na gruźlicę:

- w **2004** roku zarejestrowano - **44** zachorowania ,
- w **2005** roku zarejestrowano – **70** zachorowań ,
- w **2006** roku zarejestrowano – **56** zachorowań.

Znaczącym dla zwalczania i profilaktyki gruźlicy pozostaje wczesne wykrywanie chorych , odpowiednie leczenie oraz podjęcie terapii wśród kontaktów z otoczenia chorego .

Istotnym faktem dla monitorowania zachorowań na tę jednostkę chorobową jest zmiana w kalendarzu szczepień ochronnych obowiązującym w 2006 roku.

1.3. DUŻE OGNISKA EPIDEMICZNE

W 2006 roku wystąpiły 2 ogniska zatruc/zakażeń pokarmowych w placówkach służby zdrowia nadzorowanych przez PPIS w Sosnowcu :

- Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 im. Św. Barbary,
- Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II.

W ramach podjętych działań współpracowano i nadzorowano zespoły i komitety ds. zakażeń wewnątrzszpitalnych oraz przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne w celu ustalenie źródeł i dróg transmisji stwierdzonych ognisk epidemicznych .

Podczas dochodzenia epidemiologicznego prowadzonego w **Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5** objęto nadzorem 111 osób / Zachorowania wystąpiły w 10 oddziałach szpitalnych / .

Zatrucie / zakażenie w **Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II** dotyczyło 1 oddziału - 9 dziewczynek z zaburzeniami odżywiania .

Analiza dokumentacji oparta o wyniki badań i przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych pozwoliła wysunąć wniosek końcowy , że przyczyną w/w zatruc/zakażeń były **wirusy z rodziny NOROWIRUS** .

1.4. CHOROBA MENINGOKOKOWA

W związku z wystąpieniem na terenie województwa śląskiego ognisk zachorowań na chorobę meningokokową wzmożono działania (poprzez instruktaż oraz informacje) przypominające o konieczności zgłaszania zachorowań lub podejrzeń zachorowań na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub posocznicy . Przypomniano również o konieczności bezwzględnego zabezpieczenia materiału do badań mikrobiologicznych oraz obejmowania opieką lekarską osób z kontaktu z chorym , u którego stwierdzono chorobę meningokokową (łącznie z pobraniem wymazów z jamy nosowo-gardłowej do badań bakteriologicznych) .

W 2006 roku na nadzorowanym terenie zarejestrowano 2 ogniska zachorowań , w których czynnikiem etiologicznym była *Neisseria meningitidis* .

Prowadzono nadzór nad otoczeniem chorego dziecka (łącznie 18 osób z kontaktu) .

1.5. POKĄSANIA

Analiza porównawcza dotycząca przypadków pokąsań osób przez zwierzęta wskazuje na **nieznaczne zwiększenie** liczby zarejestrowanych przypadków w stosunku do roku poprzedniego. (W 2005 roku odnotowano – 28 przypadków a w 2006 roku odnotowano – 30 przypadków) .

2. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Nadzorowi PPIS w Sosnowcu w ostatnich 5 latach podlegało :

2002 rok – 1484 dzieci

2003 rok – 1550 dzieci

2004 rok – 1634 dzieci

2005 rok – 1612 dzieci

2006 rok – 1724 dzieci.

W 2006 roku nastąpiła zmiana obowiązującego kalendarza szczepień ochronnych , z którego wycofano - szczepienia BCG u dzieci w 6 roku życia oraz - próby tuberkulinowe w 12 roku życia .

Do kalendarza wprowadzono szczepienia dzieci preparatami skojarzonymi odrą, świnką i różyczką - w 10 roku życia .

W 2006 r. przeciwko gruźlicy (BCG) zaszczepiono - 1812 noworodków urodzonych w 3 szpitalach .

W 2006 roku na podstawie analizy wykonawstwa szczepień / porównując poziom zaszczepienia dzieci na terenie Sosnowca do średniej zaszczepienia w śląskim województwie / sporządzono plan poprawy wyszczepialności w placówkach podległych nadzorowi .

Nadzorowane punkty szczepień zapewniają dostępność do szczepień dla dzieci i młodzieży.

W 2006 roku PPIS w Sosnowcu objął nadzorem **punkty szczepień** zlokalizowane w:

- **3** Oddziałach Noworodkowych;
- **1** Centrum Opiekuńczo –Wychowawczym;
- **5** Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej;
- **32** Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej.

3. OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH PLACÓWEK LECZNICTWA ZAMKNIĘTEGO .

Na terenie Sosnowca zlokalizowanych jest **5 placówek lecznictwa zamkniętego / 6 obiektów** (połączono Szpital Nr 2 z Wojewódzki Szpitalem Specjalistycznym).

Nadzorowane szpitale posiadają :

- 1878 łóżek
- 70 poradni przyszpitalnych.

W ramach realizacji programu profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych przeprowadzono kontrole w zakresie przestrzegania :

- zasad aseptyki, przygotowania sprzętu do sterylizacji, procesów sterylizacji i obiegu sprzętu medycznego po sterylizacji,
- warunków technicznych i organizacyjnych- postępowania z odpadami medycznymi, obiegu bielizny szpitalnej.

W 2006 roku ogółem przeprowadzono w placówkach lecznictwa zamkniętego:

- 11 kontroli kompleksowych,
- 99 kontroli doraźnych
- 18 kontroli sprawdzających.

Wydano 4 decyzje administracyjne dotyczące:

- poprawy stanu technicznego obiektów i wymiany zniszczonych sprzętów szpitalnych ,
- przestrzegania zasad prawidłowej dezynfekcji i sterylizacji .

Za nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego w oddziałach szpitalnych, błędy związane z procesami dezynfekcji i sterylizacji oraz brak czystości bieżącej - nałożono 18 mandatów karnych na kwotę 1700 zł.

Do grudnia 2006 roku w placówkach lecznictwa zamkniętego na terenie Sosnowca działały:

- **2 Centralne Sterylizatornie / z pełną funkcją** / – w Centrum Pediatrii i Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5,
- **3 Punkty Sterylizacji** / bez możliwości pełnego opracowania narzędzi i sprzętu medycznego / - w Szpitalu Miejskim Nr 1, SPZZOZ „Zagórze” oraz Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 (ul.3-go Maja 33).

W placówkach lecznictwa zamkniętego ogółem zainstalowanych jest:

- 18** urządzeń do sterylizacji parowej,
- **2** urządzenia do sterylizacji suchym gorącym powietrzem,
- **2** urządzenia do sterylizacji niskotemperaturowej.

W ramach nadzoru nad skutecznością procesów sterylizacji w ciągu roku ogółem **przebadano 22 urządzenia** sterylizujące, zbadano **59 procesów sterylizacji** **Wyniki badań potwierdziły skuteczność wszystkich badanych procesów.**

W III kwartale 2006 roku w Centralnej Sterylizacji Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 5 / Pl. Medyków / rozpoczęto prace remontowe oraz montaż nowej myjni - dezynfektora i sterylizatora parowego.

W połowie grudnia 2006r w Szpitalu Nr 1 oddano do użytku nową Centralną Sterylizatornię z pełną funkcją z możliwością prawidłowego opracowania narzędzi i sprzętu medycznego w części brudnej , co w znaczący sposób powinno wpłynąć na profilaktykę zakażeń wewnątrzoddziałowych tego obiektu.

W placówkach leczenia zamkniętego **brak jest komór parowo-formalinowych**, które są niezbędne do prowadzenia dezynfekcji np. materacy, kocy, poduszek , co ma ścisły związek z prawidłowym opracowywaniem łóżek pacjentów.

Jedyna / działająca do 2005 r. / komora parafinowo-formalinowa zainstalowana w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 uległa trwałej awarii.

W 2006 r. wzmocniono współpracę z Zespołami Kontroli Zakażeń Zakładowych poprzez:

- przekazywanie opracowanych programów i planów działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej,
- udzielanie poradnictwa w zakresie spraw sanitarno-epidemiologicznych,
- zapewnienie bazy edukacyjnej w zakresie kontroli zakażeń zakładowych ,
- aktywne współdziałanie / nadzór w przypadku wystąpienia ogniska epidemicznego zakażeń szpitalnych,
- monitorowanie prowadzonej edukacji personelu w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych,
- rekomendację procedur / standardów dotyczących zakażeń zakładowych..

Ocena działalności Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Zakładowych funkcjonujących w poszczególnych placówkach , których zadaniem jest szeroko pojęta profilaktyka zakażeń wewnątrzoddziałowych i podejmowanie działań przeciwepidemicznych , w przypadku stwierdzenia zakażeń pozwala stwierdzić , że **podejmowane działania większości Zespołów w 2006 roku były wystarczające i prawidłowe.**

4. BIOTERRORYZM .

W związku z planami reagowania w sytuacjach kryzysowych uaktualniono Powiatową Procedurę Przeciwepidemiczną oraz weryfikowano projekt Instrukcji na wypadek wystąpienia epidemii lub pandemii grypy oraz ognisk ptasiej grypy .

W 2006 roku pracownicy pełniący całodobowe dyżury pod telefonem wspólnie z funkcjonariuszami Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Miejskiej brali udział w interwencjach zgłaszanych, z terenu podległego nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu.

II.
OCENA W ZAKRESIE ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA
I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. STAN SANITARNY OBIEKTÓW PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Sosnowcu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad:

- obiektami, w których produkowana jest żywność,
- środkami spożywczymi i przedmiotami użytku, które znajdują się w sprzedaży hurtowej i detalicznej,
- zakładami żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego,
- zakładami małej gastronomii,
- środkami transportu do przewozu żywności.

W **2006** roku PSSE w Sosnowcu sprawowała nadzór sanitarny nad **1789 obiektami**.

W nadzorowanych obiektach stan sanitarny ulega ciągłej poprawie, powoduje to duża konkurencja na rynku, wzrost świadomości właścicieli obiektów oraz konieczność spełnienia wzrastających wymagań konsumentów.

W 2006 roku przeprowadzono **1761 kontroli sanitarnych** / w tym 9 kontroli w wytwórniach i miejscach obrotu przedmiotami użytku/.Ogółem **skontrolowano 996 obiektów, w tym 2 wytwórnie i 4 miejsca obrotu przedmiotami użytku**.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego łącznie **pobrano 870 próbek** do badań laboratoryjnych w tym:

- **818 próbek żywności,**
- **25 próbek przedmiotów użytku,**
- **20 próbek sanitarnych**
- **7 próbek w ramach monitoringu.**

W 2006 roku nie pobierano prób posiłków i nie przeprowadzano teoretycznych ocen sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 2 obiekty nie odpowiadają ustalonym wymaganiom co stanowi jedynie 0,2 % w stosunku do wszystkich obiektów skontrolowanych z uwagi na rażące zaniedbania zarówno w części technicznej jak też higienicznej .

Ogółem w 2006 roku wydano 176 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień / nie wydawano decyzji dotyczących przerwania działalności /.

Winnych zaniedbań ukarano 99 mandatami na łączną kwotę 12250 PLN.

Tabela nr 1

Liczba obiektów objętych nadzorem w latach 2005 i 2006.

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów		Kierunek zmian (+/-)
	2005 rok	2006 rok	
Obiekty ogółem	1760	1789	+
Zakłady produkcji żywności	63	64	+
Obiekty obrotu żywnością	984	984	0
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	104	98	-
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	148	147	-
Zakłady "małej gastronomii"	238	251	+
Środki transportu żywności	216	239	+
Wytwórnice przedmiotów użytku	1	2	+
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	6	4	-

1.1. ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

W roku 2006 w ewidencji PSSE w Sosnowcu znajdowały się 64 zakłady z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 54. Żaden skontrolowany obiekt nie oceniono negatywnie pod względem złego stanu technicznego czy złego stanu utrzymania czystości i porządku.

Tabela nr 2

Stan sanitarny zakładów produkujących żywność w roku 2005 i 2006.

Lp.	Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2005r.			Liczba obiektów skontrolowanych w 2006 r.		
		ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
1.	Wytwórnice lodów	1	0	0	1	0	0
2.	Piekarnie	18	0	0	19	0	0
3.	Automaty do lodów	5			4	0	0
4.	Ciastkarnie	21	0	0	23	0	0
5.	Inne wytwórnice żywności	10	0	0	7	0	0

W 2006 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 77 próbek żywności do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

Nie zdyskwalifikowano żadnej próbki. Wskaźnik ten jest niższy w stosunku do 2005 roku kiedy to zdyskwalifikowano 14,9 % próbek.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- zniszczony sprzęt produkcyjny,
- nieprawidłowe warunki przechowywania opakowań,
- nieprawidłowy stan techniczny(ściany, posadzki),
- niepełne procedury, instrukcje oraz brak systematycznych zapisów z kontroli wewnętrznej prowadzonej w ramach GHP, GMP.

1.2. OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

W roku 2006 skontrolowano 399 obiektów z 984 prowadzących działalność handlową na terenie miasta. Żadnego z kontrolowanych obiektów nie oceniono negatywnie z uwagi na zły stan sanitarny, techniczny czy higieniczny, oraz niedostatecznych warunków technicznych czy też nie zachowania bieżącej higieny.

Tabela nr 3

Stan sanitarny obiektów obrotu żywnością w roku 2005 i 2006.

Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2005 roku			Liczba obiektów skontrolowanych w 2006 roku		
	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
Sklepy Spożywcze	501	-	-	299	-	-
Kioski Spożywcze	49	-	-	36	-	-
Targowiska	7	-	-	4	-	-
Magazyny Hurtowe	46	-	-	38	-	-
Inne obiekty Obrotu	18	-	-	22	-	+

W zakresie stanu technicznego do najczęściej występujących uchybień należą:

- brudne ściany i sufity oraz uszkodzone posadzki,
- brak prawidłowych stanowisk mycia sprzętu roboczego i wyposażenia.

Stwierdzane nieprawidłowości natury higienicznej (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to głównie:

- brak segregacji artykułów spożywczych;
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych;
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

W miejscach obrotu pobrano do badań **718 próbek żywności**, z czego żadna nie była kwestionowana. Wskaźnik ten jest niższy niż 2005 roku , kiedy zdyskwalifikowano 3,9 % próbek.

1.3 OBRÓT ŻYWNOSCI W SYSTEMIE TARGOWISKOWYM, OBNOŚNYM I OBWOŻNYM

Handel obwoźny i obnośny w przeważającej mierze odbywa się na terenie targowisk i w trakcie trwania imprez masowych. W 2006r. przeprowadzono kontrolę w 22 tzw. „innych” obiektach obrotu żywnością. Żaden z nich nie został zdyskwalifikowany.

1.4. ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

W 2006 roku **skontrolowano 298 zakładów żywienia zbiorowego z 496 zarejestrowanych** w ewidencji PSSE w Sosnowcu.

Negatywnie oceniono 2 obiekty za uchybienia w części technicznej i utrzymania porządku i czystości , co stanowi 0,4 % wszystkich obiektów z tej grupy.

Tabela nr 4

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia zbiorowego w latach 2005 - 2006.

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów nadzorowanych w 2005 roku			Liczba obiektów nadzorowanych w 2006 roku		
		ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
1.	Zakłady żywienia zbiorowego-typ otwarty	104	0	0	98	1	1
2.	Zakłady małej gastronomii	238	0	0	251	1	0,4
3.	Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	148	0	0	147	0	0

Najczęstsze uchybienia w całej grupie obiektów to:

- nieprzestrzeganie zasad higieny przy produkcji;
- brak prawidłowej segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- samowolne rozszerzanie zakresu produkcji o dania wymagające obróbki wstępnej przy braku odpowiednich warunków techniczno – sanitarnych,
- brak systematyczności w prowadzeniu zapisów z kontroli GHP i GMP.

W ramach nadzoru w obiektach żywienia zbiorowego pobrano do badań laboratoryjnych 23 próbki środków spożywczych, spośród których żadnej nie zdyskwalifikowano.

Dodatkowo z tych obiektów pobrano 20 próbek sanitarnych, z których również żadnej nie kwestionowano.

1.5. MAŁA GASTRONOMIA

W 2006 roku w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu zarejestrowanych było **251 zakładów** małej gastronomi w tym :

- **14** smażalni,
- **26** zakładów typu fast food
- **210** pijalni piwa.

Ocenę niedostateczną otrzymał 1 zakład, co stanowi 0,4 %.

Główne problemy stwierdzane w tej grupie obiektów to:

- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń,
- nieprawidłowe sposób przechowywania opakowań do kontaktu z żywnością,
- nieprawidłowe sposób przechowywania odzieży ochronnej,
- brak skutecznej kontroli wewnętrznej.

2. AKCJE

W czerwcu 2006 roku przeprowadzono akcję z udziałem Policji obejmującą kontrolę środków transportu. Przeprowadzono kontrolę 16 środków transportu i za stwierdzone nieprawidłowości w 6 przypadkach nałożono mandaty na kwotę 400zł.

3. OCENA TRANSPORTU ŻYWNOŚCI

W 2006 roku skontrolowanych zostało 239 środków transportu żywności, w tym 6 nie odpowiadało wymaganiom sanitarno–higienicznym (co stanowi 2,5 % ogółu). W większości przypadków kontrole odbywały się na wniosek strony, w związku z ubieganiem się o wydanie decyzji dopuszczającej środek transportu do przewozu artykułów spożywczych.

4. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SŁUŻBAMI KONTROLI

We współpracy ze Strażą Miejską przeprowadzono 10 kontroli w punktach sprzedaży żywności funkcjonujących w czasie imprezy Dni Sosnowca.

Od czerwca 2006r. wspólnie ze Strażą Miejską przeprowadzane są co miesiąc kontrole punktów sprzedaży mięsa na targowiskach.

Ponadto w 2006 roku przeprowadzono również we współpracy ze Strażą Miejską kontrolę w związku z wniesioną interwencją dotyczącą sklepu zlokalizowanego na ul. Kościuszkowców.

We współpracy z Policją przeprowadzono kontrolę ciastkarni zlokalizowanej na ul. Sokolskiej z uwagi na prowadzoną przez zakład produkcją w godzinach nocnych.

5. NADZÓR NAD IMPORTEM / EKSPORTEM

W 2006 roku sprawowano nadzór nad importem:

- środka spożywczego: **karagen z Filipin**
- przedmiotu użytku: **maszyna do pączków z Bułgarii.**

W związku z tym wydano 2 świadectwa jakości .

Nadzorem objęto również **874 partie produktów** przeznaczonych **na eksport o łącznej masie 971340 kg**, na które wydano 671 świadectw jakości.

Z tytułu nadzoru nad importem i eksportem do budżetu państwa PPIS w Sosnowcu odprowadził 13555 zł PLN.

Prowadząc nadzór nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 20 kontroli, w tym w 11 przypadkach dokonano równocześnie kontroli środków transportu. Ogółem w 2006 roku skontrolowano 875 partii środków spożywczych i 1 partię przedmiotów użytku oraz wydano 673 świadectwa jakości zdrowotnej.

W 2006 roku nie wydawano decyzji o zakazie wprowadzenia z uwagi na złą jakość zdrowotną.

6. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

6.1. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH KRAJOWYCH

W 2006 roku przebadano laboratoryjnie ogółem 639 próbek krajowych środków spożywczych z różnego rodzaju obiektów żywienia – żywnościowych, w tym:

Przebadano ogółem:

- pod względem mikrobiologicznym - 388,
- pod względem chemicznym - 160,
- pod względem organoleptycznym - 78,
- pod względem oznakowania – 404,
- pod względem obecności zanieczyszczeń - 11 .

Żadna z badanych próbek nie była zdyskwalifikowana.

Tabela nr 5

Ocena jakości zdrowotnej krajowych środków spożywczych

Lp.	Rodzaj artykułu spożywczego	% próbek kwestionowanych	
		Rok 2005	Rok 2006
1	Ciastka z kremem	1,6	0
2	Napoje alkoholowe		
3	Mrożonki z wyjątkiem owoców i warzyw		
4	Tłuszcze zwierzęce		
5	Wyroby garmazeryjne	10	0
6	Przetwory zbożowo-mączne		
7	Ryby i przetwory rybne		
8	Pieczywo w tym cukiernicze suche		
9	Mięso i przetwory mięsne		
10	Owoce, warzywa, grzyby i przetwory	3,7	0
11	Masło		
12	Napoje bezalkoholowe		
13	Mieszaniny tłuszczów zwierzęcych i roślinnych		
14	Mleko spożywcze (płynne)		
15	Przetwory mleczne	9	0
16	Cukier i wyroby cukiernicze	22,2	0
17	Koncentraty		
18	Lody	32,5	0
19	Konserwy owocowe, warzywne, warzywno-mięsne		
20	Mieszanki dla niemowląt		
21	Używki		
22	Konserwy mięsne		
23	Mleko w proszku		
24	Środki dietetyczne	15,4	0
25	Konserwy rybne		
26	Tłuszcze roślinne		
27	Odżywki suche		
28	Inne artykuły spożywcze	25	0

W związku ze zgłoszonymi zatruciami pokarmowymi do badań laboratoryjnych pobrano 23 próbki, które przebadano pod względem mikrobiologicznym. Żadna z badanych próbek nie była kwestionowana.

6.2. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH IMPORTOWANYCH

Przebadano 179 próbek żywności z importu, w tym 83 pod względem parametrów chemicznych i 75 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 22 organoleptycznie oraz 5 na obecność zanieczyszczeń. Pod względem zgodności oznakowania z aktualnymi wymogami oceniono 140 próbek.

Spośród wszystkich pobranych próbek żadnej nie zdyskwalifikowano.

Tabela nr 6

Jakość zdrowotna importowanych środków spożywczych w latach 2005 - 2006.

Zakres badania / kwestionowania próbek	Liczba wykonanych badań pobranych próbek		Liczba kwestionowanych badań pobranych próbek	
	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2005	Rok 2006
cechy mikrobiologiczne	60	75	5	0
cechy chemiczne	86	83	1	0
cechy organoleptyczne	36	22	-	0
-oznakowanie	98	140	3	0
Ogółem	280	320	9	0

7. NADZÓR NAD WYROBAMI MAJĄCYMI KONTAKT Z ŻYWNOSCIĄ ORAZ KOSMETYKAMI

Tabela nr 7

Wytwórnice i miejsca obrotu przedmiotami użytku w latach 2005- 2006.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność		Kierunek zmian (przybyło/ubyło)
	Rok 2005	Rok 2006	
Wytwórnice kosmetyków	1	2	+
Miejsca obrotu	6	4	-

W 2006 roku w w/w obiektach przeprowadzono 9 kontroli. Pobrano i przebadano 25 próbek, w tym 22 krajowe i 3 pochodzące z importu / wszystkie niekwestionowane / .

Tabela nr 8

Jakość zdrowotna przedmiotów użytku w latach 2005 - 2006.

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2005 roku			Liczba próbek zbadanych w 2006 roku		
	ogółem	zakwestio- nowanych	% kwestiono- wania	ogółem	zakwestio- nowanych	% kwestiono- wania
Przedmioty użytku	31	1	3,2	25	0	0

8. INTERWENCJE

W roku 2006 przyjęto i rozpatrzono 29 interwencji, w tym w:

- 9 przypadkach potwierdzono zasadność
- 20 przypadkach kontrola nie potwierdziła zarzutów zgłoszonych w interwencji.

Głównymi przyczynami interwencji była sprzedaż artykułów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz brak prawidłowego zabezpieczenia towarów przed zanieczyszczeniem.

Ogółem w wyniku kontroli przeprowadzonych w związku ze zgłoszonymi interwencjami nałożono 8 mandatów i wydano 1 decyzję administracyjną.

Ponadto na skutek interwencji została wycofana partia produktu – kasza kukurydziana.

W 2 przypadkach pobrano próby żywności do badań laboratoryjnych - wyniki badań - pozytywne / nie potwierdziły stawianych zarzutów / .

9. WNIOSKI KOŃCOWE

Przeprowadzona analiza stanu sanitarnego miasta Sosnowiec w zakresie higieny żywności żywienia i przedmiotów użytku wykazuje, że warunki sanitarne obiektów ulegają ciągłej poprawie. W głównej mierze wynika to ze stosowania wdrożonych zasad GHP, GMP oraz rozpoczętego wdrażania systemu HACCP.

W dalszym ciągu jednak małym i średnim przedsiębiorcom trudno jest sprostać wymogom unijnym, gdyż ze względu na problemy finansowe nie są w stanie poprawiać stanu technicznego zakładów.

Analiza wyników próbek laboratoryjnych żywności i przedmiotów użytku pozwala stwierdzić, że ilość zdyskwalifikowanych próbek w porównaniu do lat ubiegłych, diametralnie spadła. **Na łączną ilość 870 próbek pobranych w 2006 roku, żadna próbka nie była kwestionowana.**

III.
OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ
I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

W 2006 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sosnowcu sprawowała bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny komunalnej kontrolując przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w odniesieniu do:

- urządzeń do zaopatrywania w wodę i jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wód powierzchniowych wykorzystywanych do spożycia oraz do kąpieli i rekreacji,
- obiektów i urządzeń użyteczności publicznej takich jak:
 - zakłady opieki zdrowotnej,
 - zakłady fryzjerskie i kosmetyczne,
 - hotele,
 - obiekty sportowe i inne.

1. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Warunki i zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi określa ustawa z 07 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (DZ.U nr. 72 poz. 747).

Do zaopatrzenia mieszkańców miasta Sosnowca w wodę przeznaczoną do spożycia wykorzystywane są ujęcia wód powierzchniowych i ujęcie wód podziemnych.

Woda ujmowana powierzchniowo dostarczana jest przez:

- Zakład Produkcji Wody w Sosnowcu-Maczkach,
- Magistralę Go-Cza (Stacja Uzdatniania Wody- Dzieńkowice).

Woda pochodząca z ujęcia podziemnego dostarczana jest przez:

- Ujęcie Wody Głębiny Łazy Błędowskie (Oddział Produkcji Łazy Błędowskie).

Właścicielem sieci wodociągowej jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A Katowice ul. Wojewódzka 19.

- **Stacja Uzdatniania Wody w Maczkach** zaopatruje w wodę dla ~ **128,24** tysięcy mieszkańców ;
- **Stacja Uzdatniania Wody w Dzieńkowicach** zaopatruje wodę dla ~ **93,89** tysięcy mieszkańców;
- **Łazy Błędowskie** zaopatrują wodę dla - **6,87** tysięcy mieszkańców.

Woda ta może być mieszana w sieci wodociągowej jak również podawana w różnych kierunkach.

Znajdujące się na terenie Sosnowca **urządzenie wodociągowe –Stacja Uzdatniania Wody w Maczkach ul. Wodociągi 4**, jest urządzeniem nowoczesnym stale modernizowanym, o dużej wydajności (powyżej 10 tys. m³).

Urządzenie to oparte jest na ujęciach wód powierzchniowych :

- **Ryszka** - ujęcie rzeki Szkoła w Ryszce /od 2004 roku nie jest eksploatowane /,
- **Kanał Centralny Piaskownia** .

Jakość wody wtłaczanej do sieci jest na bieżąco kontrolowana przez Laboratorium Stacji Uzdatniania Wody Maczki:

- w zakresie oznaczeń fizykochemicznych / minimum 3 razy na dobę /,
- w zakresie oznaczeń bakteriologicznych / 1raz na dobę /
- w zakresie oznaczeń chloru / pomiar ciągły - telemetrycznie /.

Dobowa produkcja wody liczona jako średnia z ostatniego roku kalendarzowego wynosi ok. 25,2 tys m³ /dobę .

Ogólny stan sanitarno- porządkowy Stacji uzdatniania Wody Maczki nie budził zastrzeżeń.

Nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu objęte są przedsiębiorstwa wodociągowe :

- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A
Sosnowiec ul. Ostrogórska 43,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ADM sp. z o.o.
Sosnowiec ul. Kosynierów 35.

W 2006 roku **pobrano 306 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** wykonując:

- 204 analizy wskaźników bakteriologicznych
- 218 analiz wskaźników fizykochemicznych.

Wyniki analiz w 21 badanych próbkach wykazały przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (żelaza, manganu oraz mętności).

Przekroczenie manganu i mętności zostało zlikwidowane co potwierdziły badania wykonane przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A..

Z uwagi na stwierdzone przekroczenie zawartości żelaza administratora budynku zobowiązano do przepłukania sieci wewnątrz budynku.

Inne przebadane wskaźniki fizykochemiczne nie przekraczały dopuszczalnych stężeń.

Wyniki analiz 7 próbek wykazały przekroczenie dopuszczalnych wartości wskaźników bakteriologicznych liczby bakterii grupy coli oraz ogólnej zawartości bakterii. Pozostałe wskaźniki bakteriologiczne nie przekraczały dopuszczalnych wartości. Powtórne badania wykazały likwidację stwierdzonych przekroczeń.

W 2006 roku zgłoszono 17 interwencji na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia. W każdym przypadku złożonej interwencji PPIS w Sosnowcu informował pisemnie zainteresowanego o wynikach kontroli oraz powiadamiał administratora budynku. Badania potwierdziły zasadność zgłaszanych interwencji w 3 przypadkach co skutkowało wystosowaniem wystąpień do administratorów budynków i Prezydenta Sosnowca.

Interwencje mieszkańców na jakość wody w 2006r, pomimo ciągłej modernizacji sieci wodociągowej wynikają ze złego stanu technicznego rurociągów. Są one wykonane z materiałów o nie najlepszej jakości, silnie skorodowane zawierające na wewnętrznej stronie osady. Każde wyłączanie i włączanie zasilania powoduje wtórne zanieczyszczanie wody czego skutkiem jest pogorszenie jej cech organoleptycznych (wzrasta mętność, zabarwienie - wody brązowe).

Wtórne zanieczyszczenia powstają nie tylko w starych sieciach miejskich, ale również w sieciach osiedlowych, kiedy to pomimo wymiany instalacji wodociagowych w budynkach na rury z tworzyw sztucznych, mieszkańcy zgłaszają pogorszenie jakości wody.

Pomimo tego, że woda dopływająca do miast spełnia wymagania sanitarne i jest dobrej jakości, interwencje mieszkańców będą się powtarzać dopóki nie zostaną wymienione wszystkie złe technicznie rurociągi miejskie i osiedlowe oraz instalacje wodociągowe w budynkach.

Ogółem w 2006 roku wydano 5 decyzji nakazujących zapewnienie właściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002 w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.nr.203 poz. 718).

Przedsiębiorstwa wodociągowe w 2006 roku zgłosiły **146 awarii sieci wodociągowej** co nadal świadczy o jej złym stanie pomimo, że ilość zgłaszanych awarii wyraźnie zmniejszyła się w stosunku do 2005 roku w którym zgłoszono ogółem 245 awarii.

Przerwy w dostawie wody spowodowane awariami nie przekraczały 8 godzin.

O zamiarze odcięcia wody przedsiębiorstwa wodociągowe na bieżąco informowały Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu zgodnie z art.8 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (DZ.U nr.72 poz.747 z późniejszymi zmianami).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu współpracuje z Rejonowym Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Sosnowcu oraz z Zakładem Produkcji Wody Maczki Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągowego poprzez:

- informowanie o przekroczeniach dopuszczalnych stężeń wskaźników jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- współuczestnictwo w pobieraniu próbek wody po interwencjach mieszkańców,
- konsultacje i narady z przedstawicielami Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Sosnowcu .

Działania te podejmowane są w trosce o zdrowie mieszkańców miasta i mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. WODY POWIERZCHNIOWE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI I REKREACJI

W okresie od maja do września 2006 roku nadzorem objęto miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli :

- Balaton ,
- Bagry,
- Stawiki / kąpielisko prowizoryczne /.
-

W w/w okresie próbki wody do analizy pobierano z częstotliwością co 2 tygodnie.

Wyniki analizy pobranych próbek nie wykazywały przekroczeń dopuszczalnych stężeń.

Stan sanitarny zaplecza kąpieliska prowizorycznego Stawiki nie budził zastrzeżeń.

3. BASENY

Na terenie Sosnowca znajduje się 7 basenów krytych (nieczynnych w okresie letnim) i 3 sezonowe.

Wszystkie baseny zaopatrywane są w wodę z miejskiej sieci wodociągowej.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa kąpiących się mieszkańców nadzorowano jakość wody w sezonowych i całorocznych basenach pobierając raz w miesiącu próbki wody z niecki basenowej.

W przypadku stwierdzonych przekroczeń każdorazowo zobowiązywano właściciela basenu do zapewnienia odpowiedniej jakości wody w niecce basenowej.

Stan sanitarno-higieniczny basenów nie budził zastrzeżeń.

4. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Od 2005 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Sosnowcu nie bada i nie analizuje stężeń zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w powietrzu atmosferycznym.

Zgodnie z obowiązującym harmonogramem z automatycznej stacji poboru prób na stanowisku STAPLEX pobierane są systematycznie próbki pyłu zawieszonego a następnie przekazywane do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Katowicach w celu analiz i opracowania danych dla województwa śląskiego.

5. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do **785 nadzorowanych obiektów** użyteczności publicznej należą obiekty:

- **związane z ochroną zdrowia** / publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej/;
- **usługowe** / hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej itp./;
- **użyteczności publicznej** / obiekty kulturalno- widowiskowe, sportowe, apteki, cmentarze, dworce, stacje itp. /.

Z uwagi na liczbę nadzorowanych obiektów największymi są :

- zakłady opieki zdrowotnej;
- zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej.

W pierwszej grupie obiektów w 2006 roku ogółem:

- skontrolowano 135 publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej;
- przeprowadzono 300 kontroli sanitarnych;
- nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 złotych;
- nie wydano decyzji administracyjnych.

Na podstawie wyników kontroli stwierdzono, że :

- podobnie jak w latach ubiegłych nadal trwa proces przekształcania i prywatyzacji zakładów leczenia ambulatoryjnego;
- stan sanitarno- techniczny ponad 50% niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej ocenia się jako dobry / dotyczy to głównie obiektów nowo otwieranych lub modernizowanych w ostatnich latach /;
- obiekty niepublicznych placówek mają wyższy standard techniczny i są bardziej estetyczne od placówek publicznych;
- placówki są zaopatrzone w wystarczającą ilość sprzętu jednorazowego i odzieży ochronnej;

- zaopatrzenie w środki czystościowe i preparaty dezynfekcyjne jest wystarczające;
- ilość bielizny jednorazowego i wielorazowego użytku jest również wystarczająca;
- placówki zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości;
- placówki posiadają uregulowaną gospodarkę odpadami medycznymi / umowy zawarte ze specjalistycznymi firmami - częstotliwość odbierania odpadów jest wystarczająca; odpady medyczne przechowywane i przekazywane są odpowiednimi procedurami /.

Drugą grupę 228 obiektów nadzorowanych przez Powiatową stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Sosnowcu stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i fryzjersko- kosmetyczne .

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że :

- zakłady kosmetyczne i tatuażu prowadzą uregulowaną gospodarkę odpadami niebezpiecznymi i posiadają stosowne procedury,
- na terenie Sosnowca funkcjonują 3 hotele nieskategoryzowane i 2 hotele skategoryzowane,
- stan techniczny i porządkowy obiektów nie budzi zastrzeżeń,
- **nałożono 23 mandaty na kwotę 2050 złotych** za nieprawidłowości sanitarno-porządkowe,
- **wydano 33 decyzje administracyjne**, które dotyczyły poprawy stanu sanitarno-technicznego zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004 w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (DZ.U. nr 31 poz. 273) /.
- wydano 2 decyzje administracyjne i nałożono 1 mandat karny na kwotę 100zł na obiekty odnowy biologicznej.

Większość decyzji wykonano w terminie a w przypadku 10 decyzji na prośbę stron prolongowano termin wykonania obowiązków .

W trzeciej grupie obiektów użyteczności publicznej stwierdzono, że:

- apteki są w dobrym stanie sanitarnym i technicznym,
- obiekty sportowe nie budziły zastrzeżeń, za wyjątkiem jednego obiektu kulturalno-widowiskowego / wydano decyzję zobowiązującą do poprawy stanu technicznego w/w obiekcie /,
- 10 cmentarzy ocenianych jest dostatecznie / tereny ich są ogrodzone, mają podpisane umowy na wywóz śmieci /,

- dworce autobusowe i kolejowe oraz stacje kolejowe oceniono na dostateczny za wyjątkiem :
 - Głównego Dworca PKP, który jest w dobrym stanie sanitarno- technicznym,
 - Dworca Autobusowego przy ulicy Mościckiego gdzie zrealizowano remont kapitalny zaplanowany na 2006 rok,
- Areszt Śledczy przy ul. Radocha 25 utrzymany jest w dostatecznym stanie sanitarno- technicznym.

6. INTERWENCJE

Mieszkańcy Sosnowca wnieśli ogółem **82 interwencje** dotyczące:

- zagrzybienia i zawilgocenia mieszkań / najliczniejsza grupa /,
- awarii kanalizacyjnych,
- niewłaściwego stanu sanitarno- porządkowego otoczenia budynków i terenu posesji,
- uciążliwości powodowanych przez hałas oraz zapachy,
- obiektów użyteczności publicznej.

Interwencje rozpatrywane były zgodnie z kompetencjami przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz przekazywane do rozpatrzenia przez inne organy i instytucje państwowe .

IV.
OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sosnowcu w 2006 roku nadzorowała **158 placówek oświatowo-wychowawczych** zlokalizowanych na terenie Sosnowca wykonując w nich łącznie **256 kontroli** sanitarnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **45** decyzji administracyjnych oraz **33** decyzje płatnicze / za kwestionowane kontrole / na kwotę **3089,50** złotych jak również nałożono **1** mandat karny na kwotę **150,00** zł.;

1. OCENA STANU SANITARNO – TECHNICZNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

W trakcie sprawowanego nadzoru zaobserwowano poprawę warunków nauczania i wychowania oraz bezpieczeństwa dzieci w placówkach.

Przeprowadzone kontrole wykazały występowanie nieprawidłowości, obniżających stan techniczny 18 placówek:

- 3 przedszkoli,
- 4 szkół podstawowych,
- 3 gimnazjów,
- 3 zespołów szkół ogólnokształcących,
- 1 liceum,
- 1 szkoły ponadpodstawowej,
- 1 internatu,
- 2 szkół wyższych.

Wydano 20 decyzji administracyjnych dotyczących:

- zawilgoceń, zagrzybień i zacieków na ścianach pomieszczeń w :
 - Przedszkolu Nr 40,
 - Szkołach Podstawowych Nr 15 i 25,
 - Zespołach Szkół Ogólnokształcących Nr 10 i 11 oraz 8,
 - Zespole Szkół Technicznych;
- zniszczonych parkietów podłogowych w:

- Szkole Podstawowej Nr 15,
- Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 11;
- zniszczonej stolarki okiennej w Gimnazjum Nr 13;
- braku zabezpieczeń przestrzeni nad biegami schodów i braku zabezpieczeń poręczy w :
 - Przedszkolu Nr40,
 - Szkole Podstawowej Nr 15,
 - Gimnazjum Nr 6,
 - Katolickim Liceum Ogólnokształcącym,
 - Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 10 i 11,
 - Zespole Szkół Technicznych;
- uszkodzeń dojść i dojazdów do placówek w Przedszkolach Nr 5 i 19;
- niekompletnej armatury sanitarnej w:
 - Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 8,|
 - Zespole Szkół Technicznych;
- braku wentylacji mechanicznej w sanitariatach Śląskiej Akademii Medycznej;
- nieprawidłowego usytuowania urządzeń monitorowych Politechniki Śląskiej.

O poprawie stanu technicznego i sanitarnego placówek oświatowo - wychowawczych świadczy między innymi:

- 22 zrealizowanych decyzji z 2006 roku i lat ubiegłych,
- nałożony tylko 1 mandat karny w wysokości 150 złotych za niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy w Przedszkolu Miejskim Nr 51 / uchybienia zostały usunięte w trakcie kontroli /.

2. OCENA MEBLI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH

W roku 2006 dokonano oceny poprawności rozmieszczania 74 dzieci przedszkolnych / w 2 przedszkolach / i 505 uczniów / w 19 szkołach podstawowych w ławkach i

stolikach szkolnych, zgodnie z obowiązującymi normami i zabawy.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że:

- nadal nieprawidłowo rozmieszczane są dzieci i uczniowie w sprzętach szkolnych i przedszkolnych:
 - 230 uczniów siedzi w ławkach i przy stolikach niedostosowanych do swojego wzrostu w szkołach,
 - 70 dzieci korzysta z nieprawidłowo dobranych sprzętów w przedszkolach;
- liczba uczniów korzystających z nieprawidłowo dobranych do wzrostu sprzętów uległa zmniejszeniu w porównaniu z 2005 rokiem / 60% badanych /,
- 95% ogółu badanych dzieci i 46% ogółu badanych uczniów korzysta z nieprawidłowego umeblowania / krzeseł, stolików /;
- nieprawidłowy jest dobór wielkości sprzętów przy prawidłowym zestawianiu;
- zwiększyła się znajomość obowiązujących norm;
- należy zwracać uwagę kadry pedagogicznej na prawidłowe rozsadzanie dzieci i uczniów w sprzętach szkolnych i przedszkolnych, oraz stwarzanie prawidłowych stanowisk do nauczania.

3. HIGIENICZNA OCENA TYGODNIOWYCH ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

W 2006 roku dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w:

- 125 oddziałach 18 szkół podstawowych,
- 90 oddziałach 14 szkołach gimnazjalnych.

W stosunku do lat ubiegłych zaobserwowano znaczną poprawę w prawidłowym konstruowaniu rozkładów zajęć lekcyjnych.

Tylko w Szkole Podstawowej Nr 9 stwierdzono występowanie nieprawidłowości w obowiązującym planie lekcyjnym. Wydano decyzję zobowiązującą do wprowadzenia zmian w planie, która została zrealizowana .

4. NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI I PREPARATAMI CHEMICZNYMI W SZKOLNYCH PRACOWNIACH

W 2006 roku przeprowadzono kontrole 30 szkolnych pracowni posiadających substancje i preparaty chemiczne stwierdzając, że wszystkie preparaty i odczynniki chemiczne są :

- nieprzeterminowane,
- oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- prawidłowo zabezpieczone przed dostępem osób postronnych.

5. DOŻYWIANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku 2006 przeprowadzono kontrole w 61 szkołach posiadających stołówki szkolne i prowadzących formę dożywiania dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych wszystkich typów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że nadal wielu uczniów szkół korzysta z posiłków / obiadów i II śniadań / dofinansowywanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Poniższa tabela przedstawia sytuację w zakresie dożywiania sponsorowanego uczniów na przestrzeni lat 2004 – 2006.

Rok	Ilość uczniów korzystających z ciepłych posiłków:		Ilość uczniów korzystających z II śniadań
	obiady	obiady refundowane	
2004	2867	1226	465
2005	5224	3485	1205
2006	4946	2340	1250

Analiza danych pozwala zaobserwować spadek liczby uczniów korzystających z posiłków dofinansowywanych / obiadów / w stosunku do roku ubiegłego.

W związku z powyższym wystosowano pismo w tej sprawie do dyrekcji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej / jednostki kwalifikującej dzieci do posiłków refundowanych / z powiadomieniem Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, któremu podlegają placówki szkolne.

6. OPIEKA ZDROWOTNA NAD UCZNIAMI

W 61 szkolnych gabinetach zlokalizowanych w placówkach szkolnych na terenie Sosnowca opiekę profilaktyczną i pomoc przedlekarską sprawują pracownicy N.Z.O.Z. " Zdrowy uczeń " z siedzibą w Sosnowcu.

Pięć placówek zatrudnia etatowo pielęgniarki w swoich placówkach, bądź też podpisało umowy na świadczenie usług medycznych / np. z Przychodnią NZOZ "START" przy ul. Naftowej w Sosnowcu /:

- Katolickie Liceum Ogólnokształcące
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące Szkoły Mistrzostwa Sportowego Piłki Siatkowej,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące Szkoły Mistrzostwa Sportowego Polskiego Związku Hokeja na Lodzie,
- Zespół Szkół Prywatnych "Twoja Przyszłość",
- Niepubliczny Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych.

Wydano decyzję nakazującą zorganizowanie gabinetu szkolnego w Zespole Szkół Specjalnych Nr 4 / z wyznaczonym późniejszym terminem realizacji /.

Stan sanitarno-porządkowy szkolnych gabinetów ocenia się jako zadowalający.
Stan techniczny pomieszczeń gabinetów szkolnych objęty jest programem dostosowawczym do 2008 roku.

7. INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ Z WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Na terenie Sosnowca funkcjonuje 9 placówek szkolnych nieposiadających własnej bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego:

- Szkoła Podstawowa Nr 11,
- Katolickie Niepubliczne Gimnazjum Nr 5,
- Katolickie Liceum Ogólnokształcące,
- Niepubliczne Licea Ogólnokształcące Szkoły Mistrzostwa Sportowego Piłki Siatkowej i Polskiego Związku Hokeja na Lodzie,
- Niepubliczne Profilowane Liceum Policyjne " AS ",
- Zespół Szkół Specjalnych Nr 4,
- Niepubliczny Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych,
- Niepubliczne Policealne Studium Farmaceutyczne " MEDAN ",
- Policealne Studium Plastyczne " OPUS-ART " .

Uczniowie tych szkół korzystają z bazy sportowej innych placówek szkolnych bądź ogólnodostępnych obiektów sportowych Miejskiego Ośrodka Sportów i Rekreacji znajdujących się na terenie miasta .

Zastrzeżenia budzi stan techniczny zapleczy sanitarnych przy blokach sportowych z uwagi na występujące:

- zawilgocenia ścian,
- ubytki w tynkach ściennych w szatniach uczniowskich,
- nieprawidłowo zagospodarowane pomieszczenia natrysków.

Nadal wśród uczniów obserwuje się brak zainteresowania korzystaniem z natrysków po zakończeniu zajęć z wychowania fizycznego / Z zaplecza sanitarnego przy blokach sportowych uczniowie najczęściej korzystają po zajęciach dodatkowych /. Poprawa stanu technicznego bloków sportowych polega głównie na remoncie sal gimnastycznych :odnawianiu parkietów podłogowych,wymianie okien i oświetlenia.

8. SZKOLNICTWO WYŻSZE

W 2006 roku nadzorem objęte były **4 uczelnie wyższe** zlokalizowane na terenie Sosnowca:

- Uniwersytet Śląski
 - Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach,
 - Wydział Nauk o Ziemi,
 - Wydział Filologii Angielskiej,
 - Wydział Filologii Obcych,
 - Wydział Filologii Germańskiej,
 - Wydział Filologii Słowiańskiej i Wschodnio - Słowiańskiej,
 - Kolegium Języka Biznesu;
- Śląska Akademia Medyczna
 - Wydział Farmaceutyczny i Oddział Medycyny Laboratoryjnej;
- Politechnika Śląska
 - Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki / oddział zamiejscowy /;
- Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu.

Stan techniczny 16 budynków, w których mieszczą się uczelnie ocenia się jako niezadowolający z uwagi na wydłużający się czas realizacji nałożonych obowiązków zawartych w 7 decyzjach.

Na koniec 2006 roku w w/w obiektach występowały nadal nieprawidłowości:

- bardzo zły stan techniczny stolarki okiennej;
- brudne, wymagające odnowy malowania ściany i sufity w pomieszczeniach;
- zły stan techniczny podłóg w ciągach komunikacyjnych;
- brak wentylacji mechanicznej w sanitariatach.

Kontrole potwierdziły że bieżący stan sanitarno-porządkowy placówek nie budzi zastrzeżeń / zachowana jest bieżąca czystość w pomieszczeniach oraz wystarczająca ilość środków i artykułów higienicznych /.

9. WYPOCZYNEK LETNI I ZIMOWY DZIECI I MŁODZIEŻY

Od lat na terenie Sosnowca brak jest zorganizowanych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.

W okresie przerwy zimowej i letniej **swoją bazę udostępnia** dzieciom i młodzieży tylko **9 klubów osiedlowych** oferujących zajęcia na terenie placówek oraz wycieczki turystyczno-krajoznawcze.

Z uwagi na warunki lokalowe placówki te nie prowadzą bloków żywieniowych dla uczestników zajęć a jedynie w sporadycznych przypadkach oferują pieczywo słodkie / pakowane / i napoje.

W 2006 roku z takiej formy wypoczynku skorzystało 988 osób.

Stan sanitarno-porządkowy i techniczny obiektów biorących udział w akcji "LATO" i "ZIMA" oraz organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży ocenia się pozytywnie.

V.

**WARUNKI PRACY W ZAKŁADACH NA TERENIE
SOSNOWCA**

Nadzorem Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu **objętych jest 368 podmiotów** prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Sosnowca **w 438 obiektach, które zatrudniają ogółem 27 839 osób.**

Zgodnie z prowadzonymi rejestrami w 2006 roku:

- zlikwidowano 23 nadzorowane zakłady pracy,
- objęto nadzorem sanitarnym 26 nowo powstałych zakładów pracy.

W 2006 roku skontrolowano 152 zakłady zatrudniające 18 853 pracowników .

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w zakresie:

- ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w 56 zakładach;
- zagrożeń czynnikami biologicznymi w środowisku pracy w 9 zakładach;
- gospodarki chemikaliami oraz nadzoru nad czynnikami chemicznymi w środowisku pracy w 39 zakładach;
- nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi występującymi w środowisku pracy w 1 zakładzie.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie:

- nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze w 9 obiektach;
- nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu detergenty w 4 obiektach handlowych;
- nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu prekursory narkotyków w 6 obiektach, w tym 2 zakładach zajmujących się produkcją chemikaliów.

Ogółem w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących poprawy warunków pracy w zakładach **wydano 82 decyzje administracyjne.**

W przypadkach niewykonania przez zakłady nałożonych decyzjami obowiązków w ustalonych terminach realizacji wystosowano **24 upomnienia oraz nałożono grzywnę w wysokości 300zł.**

Poprawa warunków pracy niejednokrotnie wiązała się z koniecznością poczynienia inwestycji w wyposażenie lub infrastrukturę zakładu.

Pracodawcy najczęściej podawali jako przyczynę niewykonania zaleceń:

- brak odpowiednich środków finansowych,
- braki kadrowe,
- trudności techniczne,
- problemy z odpowiednią organizacją produkcji.

W 57 przypadkach terminy usunięcia uchybień zostały prolongowane.

Przeprowadzone w 2006 roku kontrole nie wykazały nieprawidłowości, których konsekwencją jest unieruchomienie obiektu lub stanowiska pracy.

Na podstawie posiadanych danych ustalono, że na terenie Sosnowca w 2006 roku funkcjonowało - **9 zakładów pracy**, w których w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi zatrudnionych było - **1685 pracowników, w tym -304 kobiety.**

Danych za 2006 rok nie można porównać z danymi z lat ubiegłych, ze względu na zmianę przepisów prawnych dotyczących między innymi klasyfikacji w zakresie substancji, preparatów i czynników o działaniu rakotwórczym i mutagennym w środowisku pracy w 2005 roku.

W zakładach pracy w których występują czynniki rakotwórcze i mutagenne, celem wyeliminowania lub zminimalizowania zagrożeń stosowane są środki ochrony osobistej, odpowiednia odzież robocza a pracodawcy starają się zorganizować pracę tak , by liczba pracowników pozostających w kontakcie z tymi czynnikami była możliwie najmniejsza. Zapewniona jest także odpowiednia wentylacja oraz w miarę możliwości hermetyzacja stanowisk pracy.

We wszystkich zakładach gdzie występują czynniki rakotwórcze w środowisku pracy, główny nacisk kładzie się na zachowanie podstawowych zasad higieny a co za tym idzie przestrzegany jest bezwzględny zakaz palenia tytoniu i spożywania posiłków na stanowiskach pracy.

Pracownicy dopuszczani są do wykonywania pracy w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi po wykonaniu odpowiednich badań lekarskich.

Stwierdzona nieprawidłowość w 1 zakładzie dotyczyła niedopełniania obowiązku przesyłania informacji w zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

W 2006 roku na terenie Sosnowca w 13 zakładach pracy zatrudnionych było 1036 pracowników w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych w środowisku pracy, w tym :

- hałas - 778 pracowników,
- pył - 292 pracowników .

Nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych czynników rakotwórczych i mutagennych.

W 2006 roku wyeliminowano przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia w 2 zakładach na skutek wprowadzonych zmian organizacyjno – technicznych w procesie produkcji.

Największe zagrożenie pyłem występuje w Kopalni Węgla Kamiennego “ Kazimierz -Juliusz ” Sp. z o.o. w Sosnowcu, ul. Ogrodowa 1 - gdzie ogółem zatrudnionych jest 1485 pracowników , w tym 1190 na stanowiskach produkcyjnych , a w warunkach narażenia na pył zatrudnionych jest - 284 pracowników.
Ponadto w warunkach narażenia na hałas zatrudnionych jest - 93 pracowników.

Duże zagrożenie hałasem występuje również w TIMKEN POLSKA Sp.z.o.o. w Sosnowcu, ul. G. Roweckiego 130 / zakładzie zajmującym się produkcją łożysk tocznych / zatrudniającym ogółem -1208 osób , w tym 960 osób na stanowiskach produkcyjnych z czego w warunkach narażenia na hałas zatrudnionych jest 286 osób.

Największe zagrożenie substancjami chemicznymi w środowisku pracy występuje w zakładach produkujących chemikalia i zakładach stosujących w procesach technologicznych chemiczne substancje i preparaty niebezpieczne .

Biorąc pod uwagę ogólne warunki pracy oraz ilość czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy , największe zagrożenia pod tym względem występują w zakładach :

- CHEMOFORM POLSKA w Sosnowcu, ul. Gacka ,
- PNEMAR – wł. M. Sobczyk w Sosnowcu , ul. Wopistów ,
- TECHNOLOGIE BUCZEK S.A. w Sosnowcu, ul. Nowopogońska ,
- TIMKEN POLSKA w Sosnowcu, ul.Gen. Grota Roweckiego.

W/w zakłady zatrudniają ogółem 1360 osób.

Ogółem substancje chemiczne w procesach produkcji stosowane są w 235 zakładach zlokalizowanych na terenie Sosnowca.

W 99 zakładach zatrudniających ogółem - 18 887 osób - pracownicy zatrudniani są w bezpośrednim kontakcie z czynnikami chemicznymi.

W 2006 roku skontrolowano 27 zakładów stosujących substancje **chemiczne** stwierdzając w nich uchybienia dotyczące:

- braku pomiarów środowiskowych,
- oceny ryzyka zawodowego,
- prowadzenia rejestru czynników szkodliwych,

- opracowywania instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy,
- stosowania środków ochrony osobistej,
- oznakowywania stanowisk pracy,
- wentylacji na stanowiskach pracy.

W zakresie stosowania substancji i preparatów **chemicznych niebezpiecznych** najczęściej stwierdzone uchybienia dotyczyły:

- uzupełnienia brakujących kart charakterystyki substancji i preparatów chemicznych;
- zaprowadzenia oraz zaktualizowania spisu stosowanych niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych;
- oznakowania opakowań zawierających niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne;
- oznakowania miejsc przechowywania lub magazynowania substancji i preparatów chemicznych;
- uzupełniania instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy o dane zawarte w kartach charakterystyki stosowanych substancji i preparatów chemicznych;
- zgłaszania do PPIS stosowania w działalności zawodowej substancji żrących z przypisanym zwrotem R 35 i bardzo toksycznych;
- prowadzenia ewidencji rozchodu stosowanych preparatów żrących z przypisanym zwrotem R 35 i bardzo toksycznych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zakłady pracy nie są zobowiązane przysyłać wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy do Państwowych Inspektorów Sanitarnych co ma wpływ na prawidłową ocenę ogólnej liczby pracowników narażonych na czynniki szkodliwe.

W 32 zakładach kontrolowanych w 2006 roku stwierdzono nieprawidłowości w sposobie prowadzenia rejestrów, a w 6 zakładach stwierdzono brak lub nieterminowość przeprowadzania pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2006 roku dokonano oceny stopnia narażenia uczniów wykonujących prace w ramach praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych.

Przełgłdem objęto ogółem 199 stanowisk w 5 warsztatach stwierdzając:

- prawidłowość w zakresie ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy,
- brak przekroczeń wartości normatywnych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak warsztatów szkolnych wykonujących prace w ramach zleceń dla podmiotów zewnętrznych.

W ramach nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi w środowisku pracy - przeprowadzono kontrole w 15 zakładach, w tym skontrolowano 4 podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły:

- braku oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego czynniki biologiczne w środowisku pracy,
- prowadzenia rejestrów pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W nadzorowanych zakładach na ogół występują w środowisku pracy czynniki biologiczne zaliczane do 1 i 2 kategorii zagrożenia.

W ocenie ryzyka zawodowego szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 3 kategorii zagrożenia wykazane są w:

- zakładach opieki zdrowotnej ,
- oczyszczalni ścieków ,
- miejskim składowisku odpadów.

W 2 zakładach na terenie Sosnowca celowo stosowane są szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 kategorii zagrożenia z uwagi na prowadzone prace naukowo – badawcze.

W celu wyeliminowania uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi wydano 9 decyzji administracyjnych.

Analiza stopnia zagrożenia czynnikami biologicznymi w środowisku pracy dokonywana w ocenie ryzyka zawodowego sprawia pracodawcom wiele problemów, szczególnie w obszarze identyfikacji tych zagrożeń.

Dodatkowe utrudnienie stanowi brak jednoznacznych normatywów higienicznych w tym zakresie oraz brak prostych i tanich metod badań i pomiarów szkodliwych czynników biologicznych na stanowiskach pracy.

W 2006 roku skontrolowano 4 zakłady opieki zdrowotnej w zakresie:

- ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- zagrożeń biologicznych w środowisku pracy;
- stosowania gazów anestetycznych;
- stosowania leków cytostatycznych .

W wyniku kontroli zakładów opieki zdrowotnej stwierdzono, że zatrudnionych jest:

- 4323 pracowników ogółem;
- 157 pracowników w ekspozycji na gazy anestetyczne;
- 14 pracowników w ekspozycji na cytostatyki.

Zakłady opieki zdrowotnej opracowały i wdrażają programy dostosowawcze zawierające szereg zagadnień dotyczących ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w celu dostosowania funkcjonujących placówek do obowiązujących przepisów.

W 2 obiektach przeprowadzone kontrole wykazały uchybienia w obszarach nie objętych programami dostosowawczymi w zakresie stanu sanitarnego pomieszczeń zaplecza socjalnego dla pracowników.

W 2006 roku w ramach nadzoru nad wprowadzającymi do obrotu prekursorsy narkotyków przeprowadzono 6 kontroli :

- w 2 obiektach handlowych,
- u 2 producentów chemikaliów,
- u 2 dystrybutorów.

W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień oraz potwierdzono, że na terenie Sosnowca nie prowadzą działalności podmioty wprowadzające do obrotu prekursorsy narkotyków zaliczanych do kategorii 1 i 2.

W ramach podejmowanych działań akcyjnych oceniano w 2006 roku:

- realizację programu ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu w 53 zakładach stwierdzając, że:
 - w 20 zakładach zakaz palenia tytoniu nie jest przestrzegany, głównie z powodu dużej tolerancji pracodawców,
 - bezwzględny zakaz palenia tytoniu przestrzegany jest w zakładach zatrudniających pracowników w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi;
- spełnienie wymogów w zakresie stosowania substancji i preparatów chemicznych niebezpiecznych w 3 obiektach / “ Bezpieczne malowanie ” /.

Narażenie pracowników na działanie szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku pracy wywiera negatywne skutki zdrowotne i w konsekwencji jest przyczyną powstawania chorób zawodowych .

W 2006 roku przeprowadzono 122 postępowania w sprawach chorób zawodowych i stwierdzono 41 chorób zawodowych w 25 zakładach pracy, w tym:

- 11 przypadków chorób narządu głosu, związanych z wykonywaniem zawodu nauczyciela / 27 % /;
- 10 przypadków pylicy płuc w kopalniach oraz zakładach zajmujących się przeróbką węgla / 24% /;
- 11 przypadków chorób narządu ruchu / 27% /;
- 5 przypadków uszkodzeń słuchu (w tym 2 przypadki w kopalni) / 12% /;
- pojedyncze przypadki chorób zawodowych:
 - astmy oskrzelowej,
 - alergicznego nieżytu nosa,
 - zespołu wibracyjnego,
 - choroby zakaźnej / WZW typ “ B ” /.

W 2006 roku nie stwierdzono żadnej choroby nowotworowej na tle zawodowym.

Z ogólnej liczby stwierdzonych chorób :

- 29 % dotyczy kopalni węgla kamiennego i zakładów związanych z przeróbką węgla;
- 24 % dotyczy szkolnictwa ;
- 12% dotyczy zakładów branży metalowej;
- 12% zakładów dziewiarskich.
- 23% pozostałe branże przemysłowe (w tym 2% zakłady opieki zdrowotnej).

W tabeli przedstawiono dane porównawcze z okresu trzech ostatnich lat dla przypadków najczęściej stwierdzanych chorób zawodowych w zakładach na terenie miasta Sosnowca.

W okresie 2004 – 2006 ilość stwierdzanych chorób zawodowych utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Rodzaj choroby zawodowej / pozycja według wykazu chorób	2004r.	2005r.	2006r.
- pylice płuc (poz. 3)	27%	30%	24%
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym (poz. 15)	14%	19%	27%
- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych w środowisku pracy (poz. 17)	2%	8%	-
- choroby narządu ruchu i obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz.19 i 20)	11%	5%	27%
- uszkodzenie słuchu (poz. 21)	25%	16%	12%
- choroby zakaźne / WZW / (poz. 26)	5%	-	2%

Jak wynika z zestawienia największy odsetek stwierdzanych chorób zawodowych przypada na : pylice, choroby narządu głosu, uszkodzenie słuchu, choroby narządu ruchu, a najmniejszy odsetek stwierdzanych chorób zawodowych dotyczy chorób zakaźnych .

Podsumowując ogólne warunki bezpieczeństwa i higieny pracy w nadzorowanych zakładach , biorąc pod uwagę:

- ilość wydawanych decyzji ,
- stwierdzanych uchybień,
- brak tendencji wzrostowych w liczbie stwierdzanych chorób zawodowych,

- można wnioskować, że warunki pracy ulegają systematycznej poprawie .

Związane jest to między innymi z rosnącymi nakładami inwestycyjnymi, przebudową i modernizacją parku maszynowego oraz wdrażaniem i unowocześnianiem technologii produkcji.

Zmniejszająca się liczba osób narażonych na czynniki szkodliwe w środowisku pracy jest związana nie tylko z poprawą warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, lecz także ze zmniejszeniem zatrudnienia o około 3 % w stosunku do roku ubiegłego.

Duże i nowoczesne zakłady zapewniają lepsze warunki pracy, a w szczególności właściwie zorganizowane zaplecze socjalne.

Najwięcej problemów z odpowiednią organizacją zaplecza socjalnego mają małe zakłady usługowe zatrudniające do 10 pracowników.

Wiele z tych zakładów nie zgłasza swej działalności gospodarczej do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu.

Należy podkreślić, że bardzo rzadko zakłady pracy na terenie Sosnowca zgłaszają Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu, podejrzenia chorób zawodowych, a także nie zawiadamiają o skutkach stwierdzonych chorób zawodowych.

W 2007 roku planowane są działania w ramach realizacji europejskich programów, związanych z gospodarką chemikaliami wg. projektów sieci CLEAN (EUROAZOS, EUROBIOCIDES) oraz uczestnictwo w realizacji projektu TRANSITON FACILITY / dotyczącego zagadnień wprowadzania do obrotu, rejestracji i oznakowania produktów, ograniczeń dystrybucji oraz warunków stosowania chemikaliów w związku z nowym rozporządzeniem REACH, regulującym wymagania w zakresie gospodarki chemikaliami w Unii Europejskiej /.

Nowe przepisy w tym zakresie wdrażane będą systematycznie od czerwca 2007r.

Dla niektórych producentów chemikaliów wprowadzenie nowych przepisów spowoduje konieczność zwiększenia nakładów finansowych na badania oceniające szkodliwy wpływ produkowanych i stosowanych substancji chemicznych na organizm człowieka.

VI.
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2006 roku należało:

- **uzgadnianie oraz opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:**
 - projektów planów zagospodarowania przestrzennego terenu;
 - warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska, lokalizacji inwestycji celu publicznego;
 - dokumentacji projektowej w/ w przedsięwzięć;
 - dokumentacji projektowej nowo powstających obiektów;
- **kontrole obiektów w trakcie realizacji;**
- **uczestnictwo w dopuszczaniu do użytku obiektów zrealizowanych.**

W wyżej wymienionym zakresie w 2006 roku :

- wydano 158 uzgodnień i opinii sanitarnych;
- dokonano 130 kontroli w obiektach ;
- wydano 42 decyzje i 73 opinie stwierdzające zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową i ich dopuszczenie do użytkowania.

Opiniowanie i uzgadnianie warunków powstawania obiektów i ich dopuszczenie do działalności, ma na celu dbałość o poprawę stanu środowiska i o stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej: szkół, urzędów, placówek kultury, obiektów świadczeń zdrowotnych, zakładów gastronomicznych i placówek handlowych.

W 2006r na wniosek Prezydenta Miasta Sosnowca uzgodniono 1 projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Sosnowiec dotyczący obszaru położonego w południowej części miasta, w rejonie ul. Orłąt Lwowskich, obejmującego kompleks leśny, tereny kolejowe i tereny wytwórczości, którego granice wyznaczają:

- od zachodu – towarowa linia kolejowa,
- od północy – rzeka Biała Przemsza,
- od południa i południowego wschodu – granica administracyjna pomiędzy miastem Sosnowiec a miastem Jaworzno.

W/w projekt miał na celu określenie pożądaných przekształceń w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta, w szczególności:

- wyznaczenie nowych terenów produkcyjno-usługowych,
- zapewnienie trwałości procesów przyrodniczych w obrębie terenów korytarzy ekologicznych doliny rzeki Białej Przemszy i terenów leśnych
- ochronę interesu publicznego, poprzez wyznaczenie terenów umożliwiających rozwój przestrzenny i ekonomiczny miasta oraz rozbudowę układu komunikacyjnego.

Ogólny stan przyrodniczy analizowanego obszaru, charakteryzującego się znacznym wpływem intensywnej działalności człowieka, wskazywał na możliwość przeznaczenia niektórych fragmentów obszaru, sąsiadujących z terenami komunikacji kolejowej i drogowej, na działalność produkcyjno – usługową.

Na pozostałych terenach przewidziano utrzymanie funkcji istniejących obszarów pokrytych lasami o funkcji ochronnej lub zielenią izolacyjną oraz przewidziano działania porządkujące na obszarach o wskazanych cenniejszych walorach przyrodniczych / kompleks leśny we wschodniej części obszaru, oczko wodne oraz dolina Białej Przemszy /.

Zastosowane działania spowodują powstanie drugiego, co do wielkości obszaru leśnego w granicach miasta Sosnowca i przyczynią się do uporządkowania obszaru a także do podniesienia atrakcyjności terenów w otoczeniu zbiorowisk wodnych i sąsiedztwie Białej Przemszy.

Przy uzgadnianiu planu zagospodarowania przestrzennego zwracano uwagę na ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego miasta, ochronę środowiska, przyrody, zapewnienie trwałości procesów przyrodniczych, ochronę interesów publicznych ponad lokalnych i lokalnych w zakresie zaspakajania potrzeb społeczności, kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu, korzystne przekształcenie terenu ze względów społecznych, gospodarczych i ekologicznych, a więc zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu w zależności od planowanego przeznaczenia terenu zwracał uwagę na zminimalizowanie uciążliwości związanych z:

- emisją hałasu,
- zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego poprzez stosowanie nisko emisyjnych technik spalania paliw
- prowadzoną gospodarką wodno-ściekową oraz gospodarką odpadami / podczyszczanie odprowadzanych ścieków i wód opadowych w strefach produkcyjno-usługowych oraz na terenach komunikacji i zespołach miejsc postojowych w celu ochrony środowiska wodno-gruntowego, wód powierzchniowych i podziemnych /.

W opracowanej dokumentacji zawarty był też warunek konieczności ograniczenia negatywnego oddziaływania przedsięwzięć do terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dokonywano uzgodnień przed wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w oparciu o postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. nr 129 poz. 902 z 2006 roku).

Dla 11 przedsięwzięć inwestycyjnych / z ogólnej liczby – 43 przedsięwzięć / określano obowiązek sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko:

- warsztaty obsługi pojazdów,
- stacje paliw,
- stacja pomiarowa gazu,
- regulacja koryta rzeki Bobrek,
- rozbudowa zakładu produkcyjnego wyprasek z tworzyw sztucznych,
- magazyn odpadów niebezpiecznych.

Dokonano 41 uzgodnień środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięć inwestycyjnych dotyczących :

- warsztatów obsługi pojazdów,
- sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- stacji paliw,
- budowy dróg wewnętrznych,
- modernizacji dróg i przebudowy skrzyżowań,
- rozbudowy i budowy zakładów produkcyjnych:
 - odzysku tworzyw sztucznych,
 - przerobu złomu metali,
 - produkcji folii polietylenowej oraz drukarni,
 - skupu surowców wtórnych,
 - strzelnicy ćwiczebnej,
- budowy gazociągu i stacji pomiarowej gazu.

W opracowanych uzgodnieniach najczęściej zawarte były warunki dotyczące:

- zminimalizowania uciążliwości budowy przedsięwzięć poprzez ograniczenie prowadzonych prac budowlanych do pory dziennej,

- ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez stosowanie nisko emisyjnych technik spalania paliw, filtrów, odciągów spalin ze stanowisk pracy oraz prawidłowej wentylacji pomieszczeń,
- ograniczenia uciążliwości hałasu do granic działki,
- ochrony środowiska gruntowo-wodnego poprzez:
 - podczyszczanie odprowadzanych ścieków i wód opadowych z terenów produkcyjno-usługowych, komunikacji i zespołów miejsc postojowych,
 - stosowania utwardzonej, szczelnej powierzchni na tych terenach,
 - selektywnego gromadzenia odpadów,
 - zastosowania szczelności układu i systemu kontrolno-pomiarowego dla przedsięwzięć związanych z przesyłem, gromadzeniem gazu i paliw płynnych, hermetyzacji przeładunku i dystrybucji paliw.

Przedmiotem uzgodnień dokumentacji projektowej były również inwestycje nie wymienione w rozporządzeniu w sprawie kwalifikacji przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Wśród 71 tego typu uzgodnień dotyczących budowy, rozbudowy czy adaptacji:

- 40 stanowiły obiekty typu żywieniowego, w tym:
 - 26 sklepów branży żywieniowej,
 - 10 lokali gastronomicznych, pubów i punktów małej gastronomii,
 - 2 piekarnie,
 - 1 cukiernia,
 - 1 przetwórnia garmazeryjna;
- 24 zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solarium i odnowy biologicznej
- 3 gabinety lekarskie,
- 1 gabinet rehabilitacji,
- 1 gabinet protetyczny,

- 1 zakład produkcyjny – szwalnia,
- 1 budynek inwentarski - stajnia.

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno - zdrowotnymi obiektów, przeprowadzono 130 kontroli w różnego typu obiektach nowo powstających i w związku ze zmianą sposobu użytkowania.

W wyniku kontroli wydano 42 decyzje i 73 opinie, stwierdzające zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową i ich dopuszczenie do użytkowania.

Decyzje dotyczyły:

- 40 obiektów typu żywieniowego, w tym:
 - 21 sklepów żywieniowych,
 - 15 lokali gastronomicznych, pubów i punktów małej gastronomii,
 - 1 piekarni,
 - 1 zakładu garmazeryjnego,
 - 1 zakładu cukierniczego,
 - 1 mroźni;
- 1 obiektu świadczeń zdrowotnych – zakładu diagnostyki obrazowej,
- 1 budynku inwentarskiego – stajni.

Opinie dotyczyły:

- 25 obiektów zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solarium i odnowy biologicznej,
- 27 obiektów typu żywieniowego w tym:
 - 16 sklepów branży żywnościowej,
 - 7 lokali gastronomicznych, pubów i punktów małej gastronomii,
 - 2 zakłady garmazeryjne,
 - 1 piekarnia,
 - 1 cukiernia,

- 4 gabinetów lekarskich,
- 1 Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej,
- 1 oddziału psychiatrycznego w zakładzie opieki zdrowotnej zamkniętej,
- 1 obiektu centralnej sterylizatorni,
- 1 obiektu rezonansu magnetycznego,
- 5 obiektów aptek,
- 2 gabinetów rehabilitacji – fizykoterapii,
- 1 gabinetu protetycznego,
- 1 gabinetu aparatów słuchowych
- 1 strzelnicy
- 1 zespołu pomieszczeń biurowych.

Większość odbiorów odbyła się jednorazowo. Jednak zdarzało się, że odstąpiono od odbioru z uwagi na nieprzygotowany obiekt lub wczesny etap realizacji prac budowlanych. Wówczas ustalano nowy realny termin odbioru.

Kontrole dopuszczające obiekty do użytkowania potwierdziły, że do realizacji obiektów używano materiałów ogólnie stosowanych i posiadających atesty.

Obiekty opiniowane w 2006r spełniają wymagania pod względem sanitarno-higienicznym, a ze względu na ich branżę nie zostanie zmieniony ogólny wizerunek miasta.

VII.
DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA
w 2006 ROKU

Ważnym elementem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu było inicjowanie, organizowanie, koordynowanie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w szkołach, zakładach opieki zdrowotnej, instytucjach i organizacjach.

Adresatami podejmowanych działań były przede wszystkim środowiska:

- dzieci i młodzieży,
- dorosłych,
- profesjonalne grupy zajmujące się prewencją i ochroną zdrowia społeczeństwa.

W ramach przyjętych w 2006 roku zadań promowano i realizowano dotychczasowe programy i akcje oświatowo-zdrowotne, których założenia i treści odzwierciedlają bardzo istotne problemy zdrowotne.

1. „ RADOSNY UŚMIECH – RADOSNA PRZYSZŁOŚĆ ”

Program edukacyjny przeznaczony dla dzieci z klas II szkół podstawowych, pozwalający na włączenie w proces nauczania dzieci - odpowiednich nawyków zdrowotnych i higienicznych dotyczących jamy ustnej i zębów.

Program realizowano w 35 placówkach, a liczba dzieci objętych programem wynosiła – 1791.

2. „ WOLNOŚĆ ODDECHU – ZAPOBIEGAJ ASTMIE ”

Program edukacyjny adresowany do rodziców i uczniów klas I-III szkół podstawowych, ale także do nauczycieli i pielęgniarek środowiska szkolnego. Głównym celem programu jest uświadomienie rodzicom i opiekunom dzieci znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz zmiana percepcji dziecka z astmą jako osoby z pełnymi możliwościami rozwojowymi.

Program realizowano w 5 szkołach podstawowych Nr : 8, 9, 15, 20 i 39, a liczba adresatów programu wynosiła – 1946.

3. „ PIERWOTNA PROFILAKTYKA WAD CEWY NERWOWEJ ”

i moduł przeznaczony dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych pt.

„ Już dziś mogę zadbać o zdrowie swego przyszłego dziecka ”

Treści prezentowane w programie dotyczyły upowszechnienia wiedzy na temat zapobiegania wrodzonym wadom cewy nerwowej u noworodków i propagowanie przyjmowania kwasu foliowego przez kobiety oraz kształtowania zdrowych nawyków żywieniowych (wzbogacenie diety w produkty z dużą zawartością folianów).

Program realizowano w 4 szkołach i 2 zakładach opieki zdrowotnej.

Uczestniczyło w nim 600 uczniów oraz 344 pacjentów z zakładów opieki zdrowotnej.

4. „ STRES POD KONTROLĄ ”

Program przeznaczony dla maturzystów, którego celem jest:

- dostarczenie wiedzy na temat istoty stresu / jego objawów i uwarunkowań /;
- podkreślenie negatywnych skutków stresu i ich wpływu na zdrowie oraz samopoczucie;
- wskazanie sposobów zapobieganie tym skutkom i redukcja napięcia emocjonalnego;
- pokazanie pozytywnych stron stresu – jego działania mobilizującego.

Program był realizowany w 17 szkołach ponadgimnazjalnych i objął 2276 uczniów klas maturalnych.

5. „RÓŻOWA WSTĄŻECZKA ”

Celem programu jest poznawanie metod wczesnego wykrywania raka piersi, uczenie technik samokontroli piersi oraz zwrócenie uwagi na potrzebę systematycznego zgłaszania się na kontrolne badania.

W ramach programu:

- wygłaszano pogadanki;
- przeprowadzano naukę badania piersi z wykorzystaniem fantomów;
- przekazywano informacje, jak należy postępować w przypadku stwierdzenia guzka;
- wyjaśniano pojęcia medyczne.

Realizatorami programu były pielęgniarki i higienistki szkolne zrzeszone w NZOZ „Zdrowy Uczeń ”.

Wykorzystano:

- film edukacyjny,
- plakat pt. „Samokontrola piersi”,
- książkę pt. „Piersi – uroda i problemy ”,
- zawieszki łazienkowe przypominające o badaniu piersi.

Program realizowano w 19 gimnazjach obejmując nim - 1215 uczennic oraz 56 osób z personelu szkół .

6. „PROFILAKTYKA WZW TYPU A W ZAKŁADACH PRODUKUJĄCYCH I WPROWADZAJĄCYCH ŻYWNOSĆ DO OBROTU ”

Celem programu jest kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań zdrowotnych pracowników w zakresie higieny oraz stwarzania optymalnych warunków sanitarnych w procesie produkcji i obrocie żywnością poprzez szeroką akcję informacyjną i edukacyjną prowadzoną wśród przedsiębiorców, osób zarządzających i pracujących w w/w zakładach.

Edukacją objęto 79 osób:

- pracowników kuchni w 4 przedszkolach oraz 3 szkołach;
- pracowników pawilonu spożywczego „STANLEY ” oraz Zakładu Przetwórstwa Spożywczego „GH ”.

7. DZIAŁANIA ANTYNIKOTYNOWE

- Światowy Dzień bez Tytoniu - 31.05.2006 r.,
- Światowy Dzień Rzucania Palenia – 16.11.2006 r.

Celem akcji jest powszechna edukacja zdrowotna, tworzenie i upowszechnianie mody na niepalenie, upowszechnianie idei wolnych od dymu tytoniowego miejsc publicznych, pomoc w rzucaniu nałogu, popularyzacja konkursu „ Rzuć palenie razem z nami ”, ochrona przed biernym paleniem.

Przeprowadzono 2 akcje profilaktyczne z udziałem pedagoga, nauczycieli i uczniów z Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych oraz pielęgniarek z Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego.

W centrum miasta - na ul. Warszawskiej oraz w Przejściu Podziemnym pod Dworcem PKP i ul. Kilińskiego:

- zorganizowano punkty konsultacyjno-informacyjne,
- wykonywano pomiary medyczne,
- obliczano wskaźnik BMI,
- informowano o Telefonicznej Poradni Pomocy Palącym,
- rozdawano ulotki,
- zachęcano do rzucania palenia.

Do udziału w akcjach zaproszono media : „Dziennik Zachodni”, Radio „Eska”.

Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem. Rozdano - 7250 ulotek.

W punktach informacyjno-konsultacyjnych pojawiali się nie tylko nałogowi palacze, ale też ci, którym udało się skończyć z nałogiem.

Po ulotki przychodziły również osoby, które same nie palą i chcą do tego nakłonić swoich najbliższych .

8. „ZAPOBIEGANIE HIV / AIDS ”

Zagadnienia dotyczące profilaktyki HIV/AIDS były realizowane w 36 szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Edukacją objęto ogółem ~ 10 000 dzieci i młodzieży .

Zastosowano różnorodne formy i metody działania:

- pogadanki,
- dyskusje,
- zajęcia warsztatowe,
- konkursy,

- inscenizacje,
- wystawy plakatów,
- rozdawnictwo: ulotek, broszurek, książek.

W zorganizowanym konkursie wiedzy o HIV / AIDS – udział wzięło 48 uczniów z 27 klas Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych.

9. „DNI OTWARTE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ ”

W celu przybliżenia przedstawicielom władz, instytucjom i mieszkańcom Sosnowca specyfiki i zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz prezentacji działalności poszczególnych komórek zorganizowano 23.10.2006 roku - Dzień Otwarty w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu.

Podczas trwania Dnia Otwartego:

- odbyło się spotkanie PPIS w Sosnowcu z zaproszonymi przedstawicielami władz lokalnych i instytucji,
- udzielano informacji i porad (w tym - lekarza internisty),
- rozdawano ulotki i broszury,
- przeprowadzano badania i pomiary medyczne,
- zorganizowano pogadanki dla młodzieży z zaproszonych szkół,
- udostępniono stoiska prezentujące wyroby regionalnych producentów / z możliwością degustacji /.

W zorganizowanym dniu otwartym Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Sosnowcu odwiedziło ogółem – 178 osób.

Na przestrzeni całego 2006 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sosnowcu:

- prowadziła poradnictwo metodyczne, merytoryczne i organizacyjne dla osób zajmujących się działalnością oświatowo - zdrowotną i promocją zdrowia w szkołach, zakładach opieki zdrowotnej oraz dla instytucji i organizacji;
- prowadziła dystrybucję materiałów: plakatów, ulotek, składanek, broszurek, książek, kaset video, płyt CD;
- organizowała szkolenia oraz narady dla koordynatorów i realizatorów programów i akcji;
- współpracowała w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia z Zarządem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża / przy organizacji Konkursu Wiedzy o Zdrowiu „Eskulapiada” /.

W związku z tym, iż skala i zakres problemów oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wykracza daleko poza sferę działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stąd konieczność aktywizacji w tym zakresie tych wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują także problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.